

Internetconsultatie huisvesting vergunninghouders

Geachte mevrouw Keijzer,

OpenEmbassy is een inclusief onderzoeksburo dat nieuwkomers, beleidsmakers en uitvoerders verbindt om te bouwen aan een evidence-based en toekomstbestendig integratiesysteem. Vanuit dit perspectief geven wij een reactie op het wetsvoorstel.

Het afschaffen van de voorrang voor statushouders op een woning werkt contraproductief en levert diverse problemen op:

1. Het belang van een stabiele woonbasis voor integratie

Een stabiele woonomgeving is een essentiële voorwaarde voor succesvolle integratie. Het vinden van een woning is niet alleen een randvoorwaarde, maar heeft ook directe invloed op andere leefgebieden, zoals werk, sociale contacten en gezondheid

Inburgeraars ervaren een gebrek aan stabiliteit in de opvangfase als een van de grootste belemmeringen voor hun inburgering. Langdurig verblijf in opvanglocaties leidt tot stress, verlies van motivatie en vertraagde deelname aan de samenleving. Bovendien is het heel lastig om vanuit de opvang al voldoende inkomen te genereren om op de reguliere woningmarkt een plek te vinden.

Door de voorrang af te schaffen, wordt de woonstabiliteit van statushouders ondermijnd, waardoor hun integratie en participatie verder vertraagd wordt.

2. Verlies van motivatie en perspectief

Een lange wachttijd voordat inburgeraars kunnen starten met integratieactiviteiten werkt demotiverend. In de opvang is er vaak onvoldoende mogelijkheid om te werken of een studie te starten.

Zonder voorrang op huisvesting blijven statushouders langer in opvangcentra, waar ze minder toegang hebben tot werk, taalonderwijs en sociale netwerken. Dit vergroot de kans dat zij later in hun inburgeringstraject achterstand oplopen.

3. Belemmering van arbeidsparticipatie

Een belangrijke doelstelling van de inburgering is dat nieuwkomers zo snel mogelijk deelnemen aan de arbeidsmarkt. Echter, in de praktijk blijkt dat de combinatie van wonen, inburgeren en werk al ingewikkeld genoeg is.

Voor gezinsmigranten en asielmigranten die werken, vormen een lange reistijd en onzekerheid over huisvesting een extra barrière om werk vol te houden.

Door statushouders geen voorrang meer te geven, moeten zij mogelijk verhuizen naar gebieden zonder werkgelegenheid of met onvoldoende ondersteuning. Dit vergroot de kans op langdurige werkloosheid en armoede.

4. Gevolgen voor gemeenten

Gemeenten spelen een cruciale rol in de begeleiding en plaatsing van statushouders. Het afschaffen van de voorrangsregeling zal leiden tot nog langere wachttijden in opvanglocaties, wat extra druk legt op zowel gemeenten als opvangorganisaties.

Zonder duidelijke huisvestingsmogelijkheden raken gemeenten in een spagaat: ze moeten statushouders laten doorstromen, maar kunnen dat zonder voorrangsregel niet effectief doen. Dit leidt tot inefficiënt beleid en mogelijk nog langere wachttijden.

Conclusie

Het afschaffen van de voorrang voor statushouders op een woning werkt contraproductief en ondermijnt de doelen van inburgering. Onderzoeken en ervaringen uit de praktijk laten zien dat stabiele huisvesting een voorwaarde is voor succesvolle integratie, arbeidsparticipatie en welzijn. Bovendien zal het extra druk leggen op opvangsystemen en gemeenten, zonder dat het de kern van het woningmarktprobleem oplost. De focus zou moeten liggen op structurele woonoplossingen en niet op het afschaffen van noodzakelijke ondersteuning voor deze specifieke groep.

Deze inzichten komen terug in diverse onderzoeken, zoals:

Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (2024). Kansen en uitdagingen rond het toewijzen van huisvesting aan statushouders. WODC.

* Benadrukt het belang van passende huisvesting voor succesvolle integratie.

OpenEmbassy, Regioplan, & BMC. (2024). Perspectief Inburgeraars: Uitkomsten 2023–2024. Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

* Een stabiele woonomgeving is essentieel voor de participatie van inburgeraars. Langdurige opvang zonder doorstroming belemmert integratie en veroorzaakt motivatieverlies.

Adviesraad Migratie (2022). Een huis voor statushouders: Advies over huisvesting van statushouders en integratie. Adviesraad Migratie.

* Benadrukt dat het tekort aan betaalbare woningen leidt tot langere verblijven van statushouders in opvangcentra, wat hun integratie belemmert.

Verwey-Jonker Instituut (2021). *Beleidsontwikkelingen ten aanzien van de integratie van statushouders in Nederland sinds 2014.* Verwey-Jonker Instituut.

* Stelt dat snelle huisvesting bijdraagt aan participatie en het vinden van werk, terwijl lange wachttijden het tegenovergestelde effect hebben.

Centraal Bureau voor de Statistiek (2023). *Statushouders: huisvesting en integratie.* CBS.

* Analyseert de eerste stappen van statushouders in de samenleving en concludeert dat stabiele huisvesting cruciaal is voor integratie.

Toezicht Sociaal Domein (2022). *Statushouders en integratie: een integrale aanpak.* Toezicht Sociaal Domein.

* Bevestigt dat zonder stabiele huisvesting andere integratieprocessen worden vertraagd.